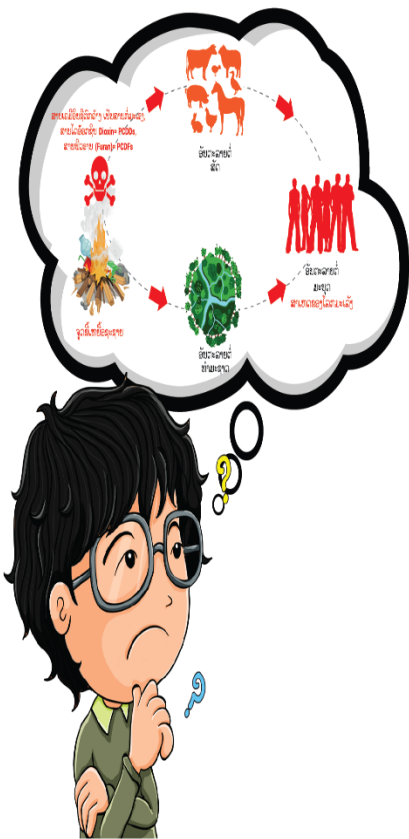

ທາງເລືອກໃນການນໍາໃຊ້ສິ່ງເສດເຫຼືອ

- 01 ການຫລຸດຜ່ອນ (Reduce): ໝາຍເຖິງການຫລຸດຜ່ອນການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ, ການຫລຸດຜ່ອນ ສິ່ງເສດເຫຼືອ ຫລື ຂີ້ເຫຍື້ອຍໃຫ້ໜ້ອຍລົງ, ນໍາໃຊ້ ຫລື ເລືອກໃຊ້ວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ມີ ອາຍຸການໃຊ້ງານຍາວນານ
- 02 ການນໍາໃຊ້ຄືນ (Reuse): ໝາຍເຖິງການນໍາໃຊ້ຄືນສິ່ງຂອງ ຫລື ດັດແປງສິ່ງເສດເຫຼືອ ເພື່ອນໍາມາໃຊ້ຄືນໃໝ່
- 03 ການຜະລິດຄືນໃໝ່ (Recycle): ໝາຍເຖິງການນໍາເອົາສິ່ງຂອງ ຫລື ວັດຖຸທີ່ໃຊ້ແລ້ວ ກັບໄປຜະລິດ ຫລື ປຸງແຕ່ງໃຫ້ ເປັນຜະລິດຕະພັນໃໝ່ ທີ່ອາດຄ້າຍຄືກັນ ຫລື ມີລັກຊະນະທີ່ ແຕກຕ່າງກັນ ເຊັ່ນ: ເສດປລາສຕິກ, ເສດແກ້ວ, ເສດເຈ້ຍ ແລະ ອື່ນໆ.
- 04 ການສ້ອມແປງ (Repair): ໝາຍເຖິງການ ສ້ອມແປງອຸປະກອນໄຟຟ້າ ແລະ ເຄື່ອງໃຊ້ຕ່າງໆ ເພື່ອນໍາມາໃຊ້ຄືນໃໝ່.
- 05 ການປະຕິເສດ (Reject): ໝາຍເຖິງການປະຕິເສດການນໍາ ໃຊ້ພາຊະນະບັນຈຸສານເຄມີ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງ ຄົນ, ສັດ ແລະ ສິ່ງ

ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ (Further Reading)

<https://www.unido.org>
<https://www.facebook.com/UNIDOSTockholmConventionUnit>
<http://chm.pops.int/>
<http://www.stopopenburninglaos.org>
<http://www.pops.int/documents/background/assessreport/en/ritteren.pdf>

ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ໂຄງການສາທິດການນໍາໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ດີເລີດແລະ ເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງ ບັນດາກົດລະກຳ ເສດໃໝ່ ທີ່ບໍ່ມີການຄວບຄຸມ ໝາຍໃຊ້ສິນທິສັນຍາ

ຢຸດຕິການຈູດ ສິ່ງເສດເຫຼືອແບບຊະຊາຍ

↔ ປຸຍໜັກ - ສິ່ງເສດເຫຼືອ ຫລື ເສດອາຫານ ຈາກຄົວເຮືອນ ແລະ ເສດພືດຕ່າງໆທີ່ເປັນສານອິນຊີ ສາມາດນໍາມາຜະລິດເປັນປຸຍໜັກ ຫລື ປຸຍອິນຊີ ຊຶ່ງເປັນປຸຍທໍາມະຊາດ ທີ່ມີສານອາຫານ ໄນໂຕຣເຈນ (N), ຟົສຟໍລັດ (P) ແລະ ສານແຄລຊຽມ (Ca) ທີ່ມີເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ພືດ ແລະ ປັບສະພາບ ຄວາມເປັນ ກົດ-ຕັ້ງຂອງດິນໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບເປັນກາງ ທີ່ເໝາະສົມສໍາລັບສິ່ງທີ່ມີຊີວິດໃນດິນ

ສອບຖາມຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ: ພະແນກຄົ້ນຄວ້າສິ່ງແວດລ້ອມ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຖະໜົນລ້ານຊ້າງ, ເມືອງ ຈັນທະບູລີ ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ
 ໂທລະສັບ: (+856)30-5208055

ສະໜັບສະໜູນໂດຍ: ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອການພັດທະນາ ອຸດສາຫະກຳ

ຄິດກ່ອນຈູດ

ການຈູດສິ່ງເສດເຫຼືອ ແລະ ຂີ້ເຫຍື້ອຍແບບຊະຊາຍ ກໍ່ໃຫ້ ເກີດມົນລະພິດທາງອາກາດ, ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ ສຸຂະພາບຂອງ ຄົນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

- ການຈູດສິ່ງເສດເຫຼືອ ແບບຊະຊາຍ ກໍ່ໃຫ້ເກີດ ມົນລະພິດ ທາງອາກາດ ແລະ ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຄົນ
- ຄ້ວນຈາກການຈູດສິ່ງເສດເຫຼືອເຮັດໃຫ້ເກີດສານກໍ່ມະເລງ ໃນຮ່າງກາຍຂອງຄົນ ຫລາຍຊະນິດ. ໂດຍສະເພາະ ສານເຄມີ ໄດອອັກຊິນ (Dioxins) ແລະ ສານຟິວຣານ (Furans)
- ການສູດດິມເອົາສານເຄມີບາງຊະນິດ(ສານໄດອອັກຊິນ ແລະ ສານຟິວຣານ) ທີ່ເກີດຈາກການຈູດຂີ້ສິ່ງເສດເຫຼືອ ແລະ ຂີ້ເຫຍື້ອສ້າງຜົນກະທົບ ຕໍ່ຕັບ, ປອດ, ລະບົບພູມຕ້ານທານ ຕ່ອມລະບົບສືບພັນ
- ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ ລະບົບປະສາດ ແລະ ສຸຂະພາບຈິດ.

ການຈູດສິ່ງເສດເຫຼືອກໍ່ໃຫ້ເກີດ ມົນລະພິດທາງອາກາດ ແລະ ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຄົນ

- ການຈູດສິ່ງເສດເຫຼືອ ແບບຊະຊາຍ ຈະສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຜູ້ ທີ່ສູດດິມ ຫລື ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຄວັນພິດ ໂດຍກົງ, ໂດຍສະເພາະ ເດັກນ້ອຍ, ຜູ້ສູງອາຍຸ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີລະບົບຫາຍໃຈສຳຜັດ ໄວຕໍ່ທາດອາຍມົນລະພິດ
- ການສູດດິມຄວັນຈາກການຈູດສິ່ງເສດເຫຼືອ ໃນໄລຍະສັ້ນ ອາດພາໃຫ້ເກີດອາການວິນຫົວ, ປວດຮາກ, ເກີດຜິ່ນຄັນ. ຖ້າສູດດິມໃນໄລຍະຍາວ ອາດພາໃຫ້ເກີດ ໂລກຫົວໃຈ.
- ການຈູດສິ່ງເສດເຫຼືອທີ່ມີ ຖົງຢາງປລາສຕິກ, ກ່ອງໂຟມ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກຄົວເຮືອນ ນອກຈາກຈະກໍ່ໃຫ້ ເກີດສານເຄມີໄດອອັກຊິນ (Dioxins) ແລະ ສານຟິວຣານ (Furans) ແລ້ວ ຍັງກໍ່ໃຫ້ ເກີດສານເຄມີຊະນິດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ:
 - ສານອາເຊນິກ (As)
 - ສານບາຫລອດ (Hg)
 - ສານພິຊີບີ (PCB)
 - ສານກົ່ວ (Sn)
 - ອາຍແກັສໂມນອັກໄຊ (NOx)
 - ສານໄນໂຕຣເຢນອັກໄຊ (NO)
 - ສານຊັນຟີອອັກໄຊ (SO)
 - ໄຮໂດຣຄໍຣໍລິກອາຊິດ (HCl)

ການຈູດສິ່ງເສດເຫຼືອສ້າງມົນລະພິດ ຕໍ່ພືດ ແລະ ສັດ

ການຈູດສິ່ງເສດເຫຼືອ ຈະພາໃຫ້ເກີດສານເຄມີອັນຕະລາຍ ຫລາຍຊະນິດ ລວມທັງ ສານເຄມີອັນຕະລາຍທີ່ເປັນພິດຕົກ ຄ້າງ ໄດອອັກຊິນ (Dioxins) ແລະ ສານຟິວຣານ (Furans) ທີ່ສາມາດເກີດການສະສົມໃນຊັ້ນດິນ ແລະ ຖືກດູດ ຊຶມໂດຍພືດ, ເມື່ອຖືກຊະລ້າງຈາກດິນ ລົງສູ່ແມ່ນ້ຳ ກໍ່ຈະສະ ສົມໃນພືດນ້ຳ ແລະ ສັດນ້ຳ ແລະ ເຂົ້າສູ່ລະບົບຕ່ອງໂສ້ ອາຫານ. ເມື່ອ ສັດນ້ຳຖືກນຳມາເປັນອາຫານ ຫລື ບໍລິໂພກ, ສານເຄມີຕົກຄ້າງດັ່ງກ່າວກໍ່ຈະເຂົ້າສູ່ຮ່າງກາຍ ຂອງຄົນ.

ສານປະກອບໄດອອັກຊິນ ແລະ ຟິວຣານ (PCDD/P-CDFs - Polychlorinated dibenzo-para-dioxin)

ສານໄດອອັກຊິນ ແລະ ຟິວຣານ ເປັນສານພິດທີ່ເກີດຂຶ້ນ ໃນຂະບວນການເຜົາໄໝ້ ແບບບໍ່ຕັ້ງໃຈ (Unintentional Burning) ຫລື ຂະບວນການເຜົາໄໝ້ທີ່ບໍ່ສົມບູນ. ສານໄດອອັກຊິນເປັນສານໃນກຸ່ມ ຄຣໍລິນເນທິດ ອາໂລເມ ຕິກ (Chlorinated Aromatic Compound) ທີ່ມີສານຄຣໍລິນ ແລະ ອັອກຊີແຊນ ເປັນອົງປະກອບ 1 ເຖິງ 8 ອາຕອມ. ສານໃນກຸ່ມ ໄດອອັກຊິນ ມີ 75 ຊະນິດ.